

Handläggare
Sara Lagerros
Telefon: 08-50810071

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2016-08-25

Förstudie för utredning av möjlighet till förskolebuss i Östermalms stadsdelsnämndsområde

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Östermalms stadsdelsnämnd ger förvaltningen uppdraget att göra en förstudie för att utreda möjligheten att införskaffa en egen buss, i syfte att öka förskoleverksamheternas kapacitet och kvalitetet i Östermalms stadsdelsnämndsområde.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Eva Broström
avdelningschef Förskola Parklek

Sammanfattning

Stockholm växer. I den förtätade staden är det en ständig utmaning att tillgodose barns behov av friytor på grund av konkurrensen om markytan. På grund av osäkerhet i befolkningsprognoserna och den stora in- och utflyttningen som sker i Stockholm är det svårt att prognostisera för exakt behov av antal platser i stadsdelens förskoleverksamheter. Ett stort bestånd av de kommunala förskolorna på Östermalm hyr lokaler av bostadsrättsföreningar. Det kan finnas en risk för uppsägning av kontraktet och förvaltningen behöver därför ha flexibla lösningar i beredskap. Av ovan nämnda skäl föreslås att nämnden ger förvaltningen uppdraget att göra en förstudie för att utreda möjligheten att införskaffa en förskolebuss som kan knytas till en befintlig förskola. Därmed ökas kapaciteten genom fler förskoleplatser och kvaliteten genom att barnen enkelt får tillgång till stora naturområden för lek och fysisk aktivitet.

Förstudien pågår under hösten 2016 och dess resultat presenteras i stadsdelsnämnden i januari 2017.

Bakgrund

Hela Stockholmsregionen växer, även Östermalms stadsdel. För att säkerställa att tillgång och efterfrågan på förskoleplatser matchar varandra inom stadsdelen följer stadsdelsförvaltningen noga den demografiska utvecklingen. Förvaltningen prognostiserar behov av antalet förskoleplatser kopplat till nybyggda lägenheter med nyckeltalet 25 förskoleplatser per 100 lägenheter. Därtill kommer den befintliga befolkningen och befintliga förskolor på övriga Östermalm.

En viss flexibilitet krävs, då befolkningsprognoserna är osäkra och de lokala förutsättningarna ständigt förändras. Till exempel kan planerade förskolor bli försenade på grund av fördröjningar i planprocessen. I Östermalms stadsdelsnämndsområde har det senaste året två förskolor sagts upp, då bostadsrättsföreningarna som förskolan hyrt lokalen av planerar att ombilda dessa till bostäder. Det kan finnas en risk att detta upprepas när hyreskontrakt löper ut.

Ärendet

För att möta osäkerheten i tillgång till förskoleplatser och skapa flexibilitet kring frågan föreslår förvaltningen att göra en förstudie för att utreda möjligheterna att införskaffa en förskolebuss. Bussen är tänkt att vara knuten till en befintlig förskola där de äldre barnen i skift varannan vecka kan nyttja bussen.

Förskolebussar som drivs av kommunen finns runt om i Sverige bland annat i Malmö stad, Nyköpings kommun och Uppsala kommun. Förvaltningen har gjort ett studiebesök i Vårby Gård i Huddinge kommun hos friskolekoncernen Helianthus som driver förskolor med bussar knutna till verksamheten. Helianthus har drivit förskolebuss i många år och hade goda erfarenheter. Som exempel hade de 40 barn inskrivna i en förskola med fysisk kapacitet för 20 barn. Ena veckan befann sig 20 barn i lokalerna, medan 20 barn använde bussen för förskoleaktiviteterna. Andra veckan var det tvärtom, bortsett från chauffören som var stationerad på bussen 100% av sin tid. På det sättet visste barnen och deras familjer vilka veckor förskoleverksamheten var knuten till lokalerna respektive bussen.

Bussen var utrustad med toalett, kyl och vattentank för att kunna klara alla rutiner kring mat och toalettbesök. Bussen rymde även pedagogiskt material och barnens egna kläder och ombyteskläder. Bussen var alltid iväg mellan 9.00 och 15.00 och hade en färdtid på högst en halvtimme. Utflykterna gjordes till både naturområden och till stadens museum och andra miljöer. I referensexemplet Heliantus fungerade busschauffören som ansvarig för mathantering på bussen. Busschauffören var knuten till bussen på heltid, medan övrig personal alternerade mellan buss och fast förskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens avdelning förskola parklek.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att en förskolebuss skulle kunna fungera som ett bra komplement till dagens förskolelokaler i Östermalms stadsdel. En förskolebuss skulle öka kapaciteten och kvaliteten genom enkel tillgång till stora naturområden och hela stadens kulturutbud. På kort sikt behöver konceptet knytas till en förskola och arbetas in i nära kontakt med verksamheten. På längre sikt kan förvaltningen se att bussen skulle kunna vara en resurs i hela Östermalms stadsdel.

Förskoleverksamhet i buss behöver riktas mot de äldre barnen, det vill säga fyra- till femåringar. Barnen behöver självständigt lära sig alla rutiner som hör till bussen, till exempel av- och påstigning, toalettbesök och så vidare. Det mervärde som en utflykt i buss ger tillgodogörs också bättre ju äldre barnen är.

Det är nödvändigt att hitta rätt kompetens för den personal som ska arbeta på bussen. Det kräver noggrann rekrytering och behöver analyseras ytterligare.

Vidare anser förvaltningen att det vore lämpligt att klimatanpassa bussen, till exempel genom att utrusta den med solceller och genom miljövänligare alternativ till drivmedel. För att finansiera en klimatsmart förskolebuss kan medel sökas från regeringens klimatomiljard och även från det statliga bidraget för minskade barngrupper i förskolan.

Förvaltningen föreslår att Östermalms stadsdelsnämnd ger förvaltningen uppdraget att göra en förstudie för att utreda möjligheten till att införskaffa buss, i syfte att öka förskoleverksamhetens kapacitet och kvalitet i Östermalms stadsdel.

Förstudien pågår under hösten 2016 och resultatet presenteras i stadsdelsnämnden januari 2017.
